

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 10 września 2018 r.

DPS.I.02100.17.2017.AP

Pan
Mariusz Skowroński
Sekretarz Stałego Komitetu
Rady Ministrów

Mariusz Skowroński

W załączeniu przekazuję projekt *ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego* z uprzejmą prośbą o skierowanie przedłożonego projektu do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów.

Projekt ustawy został wpisany do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod nr 318.

Projekt był przedmiotem uzgodnień międzyresortowych oraz konsultacji publicznych. W toku uzgodnień międzyresortowych wpłynęły uwagi Ministra Finansów, Ministra Sprawiedliwości, Ministra Zdrowia, Ministra Inwestycji i Rozwoju, Ministra Infrastruktury, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Rządowego Centrum Legislacji oraz Prokuraturii Generalnej RP. Większość uwag została uwzględniona.

Nie uwzględniono uwagi Ministra Inwestycji i Rozwoju odnoszącej się do art. 1 pkt 12 lit. c projektu (art. 68 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej) wyłączającego w stosunku do małych placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku (do 5 mieszkańców) warunek posiadania dźwigu osobowego w sytuacji, gdy w placówce zamontowane jest urządzenie do przemieszczania osób niepełnosprawnych (typu platforma, krzeselko). Placówki takie są z reguły prowadzone w domach jednorodzinnych, w miejscu zamieszkania osoby

prowadzącej placówkę. Instalacja dźwigu osobowego jest dużym wydatkiem, który niejednokrotnie mógłby zablokować możliwość legalnego prowadzenia placówki (bez zezwolenia właściwego wojewody).

Stosowanie w małych placówkach alternatywnych metod zapewnienia bezpiecznego przemieszczania się osób wymagających opieki przy użyciu innych urządzeń, spełniających odpowiednie normy techniczne i zgodnych z warunkami określonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 października 2003 r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie eksploatacji niektórych urządzeń transportu bliskiego (Dz. U. poz. 1890), gwarantuje, że placówki te będą pozbawione barier architektonicznych.

Nie uwzględniono również uwagi Ministra Inwestycji i Rozwoju do art. 1 pkt 23 projektu w zakresie wprowadzenia zmian w systemie kar pieniężnych nakładanych na podstawie art. 130 ustawy o pomocy społecznej poprzez zastąpienie kar sztywno określonych miarkowaniem kar uwzględniających przesłanki z art. 189d kodeksu postępowania administracyjnego.

Nie jest wskazane aby wprowadzać elementy uznaniowości do procedury nakładania kar pieniężnych, kara jest bowiem nakładana za samo prowadzenie placówki bez zezwolenia. Przepisy o konieczności uzyskania zezwolenia obowiązują od 1 maja 2004 r., podmioty prowadzące placówki oraz zamierzające je prowadzić miały wystarczająco dużo czasu aby zapoznać się z wymogami odnośnie uzyskania zezwolenia. Ponadto wprowadzenie uznaniowości wydłużyłoby nadmiernie proces wydawania decyzji, co miałoby niekorzystne konsekwencje dla osób przebywających w nielegalnych placówkach. Jednym z celów nowelizacji kodeksu postępowania administracyjnego w 2017 r. było przecież usprawnienie postępowań oraz skrócenie czasu ich trwania (pkt I uzasadnienia nowelizacji).

Nie jest też jasne z jakiego względu miałyby być brane pod uwagę takie okoliczności wymienione w art. 189d kodeksu postępowania administracyjnego jak np. stopień przyczynienia się strony czy jej uwarunkowania osobiste. Działalność polegająca na opiece całodobowej nad osobami niepełnosprawnymi, przewlekle chorymi lub osobami w podeszłym wieku w placówce zawsze jest działalnością niezwykle wrażliwą społecznie i w tym zakresie przepisy o karach pieniężnych pełnią funkcję ochronną, co potwierdza wypracowana przez sądy linia orzecznicza. Z kolei przesłanka uprzedniego ukarania jest wzięta pod uwagę

w konstrukcji art. 130 ustawy o pomocy społecznej poprzez podwyższenie kary nakładanej po raz kolejny na ten sam podmiot.

Ponadto omawiana uwaga częściowo wykracza poza przedmiot projektu, gdyż projekt wprowadza zmianę do art. 130 polegającą na dodaniu jednego rodzaju kary pieniężnej, bez zmiany regulacji w zakresie pozostałych kar określonych tym przepisem.

W dniu 31 lipca 2018 r. projekt został pozytywnie zaopiniowany przez Komitet Społeczny Rady Ministrów. W związku z wniesieniem uwag przez Ministra Sprawiedliwości dotyczących procedury ograniczania możliwości swobodnego opuszczania domu pomocy społecznej oraz placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, Komitet zobowiązał Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministra Sprawiedliwości oraz Rządowe Centrum Legislacji do wypracowania rozwiązań w trybie roboczym.

Załączony tekst projektu zawiera rozwiązania wypracowane wspólnie przez ww. organy.

Niezależnie od powyższego Ministerstwo Sprawiedliwości przekazało w trybie roboczym informację o zwiększeniu potrzeb etatowych sądownictwa powszechnego na skutek wprowadzenia przepisów dotyczących poddania kontroli sądowej w zakresie stosowania procedury ograniczania możliwości swobodnego opuszczania placówek nowych jednostek (około 700) oraz zwiększonego zakresu kontroli obecnie kontrolowanych domów pomocy społecznej.

Minister Sprawiedliwości zgłaszał w toku uzgodnień międzyresortowych projektu potrzebę uwzględnienia nakładów na wzrost wynagrodzeń w zakresie części 15 budżetu państwa – sądy powszechne, jednak z uwagi na stanowisko Ministra Finansów wskazujące na konieczność rezygnacji ze skutków finansowych z tytułu wzrostu wynagrodzeń, w Ocenie Skutków Regulacji projektu nie uwzględniono ww. skutków.

Projekt uzupełniono o zmianę polegającą na dodaniu art. 68c wskazującą na obowiązek uzyskiwania przez przedstawiciela ustawowego osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie zezwolenia sądu opiekuńczego na umieszczenie w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Potrzeba wprowadzenia przepisu określającego jednoznacznie powyższy obowiązek wynika z faktu, że nie zawsze, mimo regulacji określających sposób wykonywania opieki

zawartych w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, przedstawiciel ustawowy zwraca się do sądu o takie zezwolenie.

Ponadto projekt uzupełniono o zmianę do art. 109 ustawy o pomocy społecznej polegającą na poszerzeniu katalogu osób obowiązanych do informowania organu, który przyznał świadczenie, o każdej zmianie w ich sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej, która wiąże się z podstawą do przyznania świadczeń, o osoby zobowiązane do odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej małżonka, wstępnego lub zstępnego, gdyż umożliwi to dostosowywanie wysokości odpłatności do aktualnej sytuacji ww. osób.

Projekt uzupełniono też w art. 131b ust. 4 o wskazanie danych w postaci numeru REGON i NIP, które będą figurowały w wykazie nałożonych kar pieniężnych, tak, aby umożliwić łatwiejszą identyfikację podmiotów prowadzących placówki zapewniające całodobową opiekę. Wskazane identyfikatory są podawane przez podmioty ubiegające się o wydanie zezwolenia na prowadzenie placówki we wniosku, którego wzór określiło rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2005 r. w sprawie wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę (Dz. U. poz. 739).

MINISTER
z up.

Elżbieta Bojanowska
PODSEKRETARZ STANU

Załączniki:

- Projekt ustawy z uzasadnieniem i OSR
- Raport z konsultacji publicznych
- Opinia Ministra Spraw Zagranicznych